

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงเปรียบเทียบชนิดศึกษาย้อนหลังและไปข้างหน้า แบบไม่ควบคุมก่อนและหลังการใช้แนวปฏิบัติทางคลินิก มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิผลของการใช้แนวปฏิบัติทางคลินิกสำหรับการส่งเสริมการเริ่มต้นเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาในระยะแรก ในโรงพยาบาลนครพิงค์ จังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา คือ มารดาที่คลอดปกติ น้ำหนักทารกแรกเกิดระหว่าง 2,500 – 3,500 กรัม ในโรงพยาบาลนครพิงค์ ซึ่งประกอบด้วย

1. กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการดูแลตามปกติ เป็นการศึกษาย้อนหลังจากเวชระเบียน ระหว่างเดือนพฤศจิกายน ถึง ธันวาคม พ.ศ. 2553 จำนวน 161 คู่
2. กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการดูแลโดยใช้แนวปฏิบัติทางคลินิก เป็นการศึกษาไปข้างหน้า จากเวชระเบียน ระหว่างเดือนพฤษภาคม ถึง มิถุนายน พ.ศ. 2554 จำนวน 156 คู่ มีเกณฑ์ในการคัดเลือกเพิ่มเติมคือ มารดาหลังคลอดสามารถพูด ฟัง และเข้าใจภาษาไทยได้ดี และยินยอมเป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษานี้ ประกอบด้วย 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เครื่องมือสำหรับดำเนินการศึกษา คือ แนวปฏิบัติทางคลินิกการส่งเสริมการเริ่มต้นเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาในระยะแรก โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ พ.ศ. 2554 ที่พัฒนาโดยกรรณิการ์ กันธะรักษา และคณะ

ส่วนที่ 2 เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย

- 1) แบบบันทึกข้อมูลทั่วไปของมารดาที่ทราบ ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพสมรส ลำดับของการตั้งครรภ์และประสบการณ์การเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดา
- 2) ข้อมูลปัจจัยที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการเริ่มต้นเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดา ได้แก่ การได้รับยาเร่งคลอด การได้รับยาเร่งจับความเจ็บปวดขณะคลอด และระยะเวลาของการคลอด
- 3) แบบวัดความสำเร็จของการส่งเสริมการเริ่มต้นเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาในระยะแรก ประกอบด้วย แบบวัดความสำเร็จการสัมผัสแบบเนื้อแนบเนื้อระหว่างมารดาที่ทราบกับทารก แบบวัดความสำเร็จในการอมหัวนมหรือดูดนมมารดาของทารก แบบบันทึกอุณหภูมิของทารกแรกเกิด

ที่ 30 นาที และ 2 ชั่วโมง หลังคลอด แบบประเมินปริมาณน้ำนมมารดาในวันที่ 1, 2 และ 3 วันหลังคลอด และแบบสอบถามการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาอย่างเดียวันที่ 24 ชั่วโมงก่อนจำหน่ายกลับบ้าน

ผลการศึกษา มีดังนี้

1. มารดากลุ่มที่ได้รับการดูแลโดยใช้แนวปฏิบัติทางคลินิกมีคะแนนเฉลี่ยความสำเร็จการสัมผัสแบบเนื้อแนบเนื้อระหว่างมารดากับทารก ภายใน 1 ชั่วโมงแรกหลังคลอดมากกว่า กลุ่มที่ได้รับการดูแลตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$)
2. ทารกกกลุ่มที่ได้รับการดูแลโดยใช้แนวปฏิบัติทางคลินิกมีคะแนนเฉลี่ยความสำเร็จในการอมหัวนมหรือดูดนมมารดาของทารก ภายใน 1 ชั่วโมงแรกหลังคลอดมากกว่า กลุ่มที่ได้รับการดูแลตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$)
3. ทารกกกลุ่มที่ให้การดูแลโดยใช้แนวปฏิบัติทางคลินิก มีค่าเฉลี่ยอุณหภูมิกายที่ 30 นาที และ 2 ชั่วโมงแรกหลังคลอดสูงกว่า กลุ่มที่ได้รับการดูแลตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$)
4. มารดากลุ่มที่ได้รับการดูแลโดยใช้แนวปฏิบัติทางคลินิกมีคะแนนเฉลี่ยปริมาณน้ำนมมารดาในวันที่ 1, 2 และ 3 หลังคลอดมากกว่า กลุ่มที่ได้รับการดูแลตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$)
5. มารดากลุ่มที่ได้รับการดูแลโดยใช้แนวปฏิบัติทางคลินิกมีการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาอย่างเดียวันที่ 24 ชั่วโมงก่อนจำหน่ายกลับบ้านมากกว่า กลุ่มที่ได้รับการดูแลตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$)

ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

1. การนำแนวปฏิบัติทางคลินิกสำหรับการส่งเสริมการเริ่มต้นเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดา ระยะแรกไปใช้ ควรมีการอบรมบุคลากรเพื่อเตรียมความพร้อมของหน่วยงานโดยการให้ความรู้ความเข้าใจ เห็นความสำคัญ มีทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติก่อนนำแนวทางปฏิบัติทางคลินิกไปใช้
2. ควรมีการฝึกทักษะ ประสบการณ์ในการปฏิบัติก่อนนำแนวทางปฏิบัติไปใช้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและลดความเสี่ยง ในการนำแนวปฏิบัติทางคลินิกไปใช้
3. ควรมีการนิเทศ กำกับ ติดตามประเมินผลเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง ภายหลังจากการนำแนวปฏิบัติทางคลินิกไปใช้ เพื่อปรับปรุงให้แนวปฏิบัติทางคลินิกนั้นมีความเหมาะสมกับหน่วยงานและเกิดผลลัพธ์ที่ดีต่อผู้รับบริการ

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาประสิทธิผลของการนำแนวปฏิบัติทางคลินิกสำหรับการส่งเสริมการเริ่มต้นเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาระยะแรกไปใช้ในกลุ่มตัวอย่างอื่น เช่น มารดากับทารกที่คลอดโดยใช้หัตถการช่วยคลอด ทารกที่น้ำหนักแรกเกิด น้อยกว่า 2,500 กรัม มารดาวัยรุ่น มารดาที่ตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ดี และสามารถนำไปใช้ได้ครอบคลุมในมารดาทารกที่คลอดในโรงพยาบาลนครพิงค์
2. ควรมีการศึกษาถึงผลการเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาอย่างเดียวยาวระยะยาว จากการนำแนวปฏิบัติทางคลินิกสำหรับการส่งเสริมการเริ่มต้นเลี้ยงบุตรด้วยนมมารดาระยะแรกไปใช้